"UKRAINIAN LABOR NEWS"
Published semi-weekly by the Ukrainian Labor News Ass'n
Cor. Pritchard Ave. and McGregor St.,
Winnipeg, Man.
Subscription per year $4.00
Telephone: St. John 1465.

"УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТИ"
ґазета для робочого люду — виходить два рази на тиждень:
В СЕРЕДУ І СУБОТУ.
Видає Стоваришення "Українських Робітничих Вістей".
Передплата на рік $4.00
Адреса:
UKRAINIAN LABOR NEWS,
Cor. Pritchard Ave. and McGregor St., Winnipeg, Man., Canada.

ЗАОСТРЕННЯ ВІДНОСИН МІЖ АНҐЛІЄЮ І Р.С.Ф.С.Р.

Ще поверх два тижні тому назад, дня 25. цвітня, заступник британського міністра загран. справ Роналд МекНейл заявив в лондонськім парляменті, що британське правительство вишле безпроволочно різку ноту до російського совітського правительства в справі цілого ряду вчинків, яких допустилася Совітська Росія проти Великої Британії. Він сказав, що ті справи відносяться безпосередно до відносин між Анґлією і Росією, та що британське правительство мусить звернути увагу на напасливе поведення совітських орґанів супроти британських горожан. До того рода справ належить захоплення російськими піратами англійських рибацьких суден при берегах Мурманьска.

Вслід за цим наспіла з Лондону депеша, датована 5. мая, яка доносила, що британська Независима Партія Праці орґанізує серед робітників Великої Британії рух, який має на ціли не допустити правительство до зірвання зносин з Совітською Росією, включаючи уневажнення торговельного договору. Робітники заявляють, що вони є готові ужити "прямої акції", коли це буде конечним, щоби не допустити до зірвання зносин.

Робітничий орґан "Дейли Геральд" писав тоді (5. мая), що є достаточна причина вірити, що правительство рішило вислати до Москви остру ноту з жалобами на трактовання Росією попів, на захоплення британських човнів на Мурманськім побережу, на тон комунікацій до британського аґента в Москві і на мнимі нарушення торговельного договору. Після "Дейли Геральда", нота не мала бути уложена в звичайній дипльоматичній формі, але мала на ціли свідомо викликати сварню і привести до зірвання політичних і торговельних зносин.

Клиффорд Еллен, предсідатель Независимої Партії Праці, видав заяву, в якій сказав, що робітництво мусить бути приготоване "ділати знова з тою самою скорістю і тою самою постановою, як і тоді, коли воно підприняло успішні кроки через Комітет Акції, щоби не допустити до нової війни, коли то Велика Британія мала намір взяти участь в польськім нападі на Росію в 1920 році".

Перші кроки, щоби не допустити до зірвання зносин між Анґлією і Р.С.Ф.С.Р., поробило британське робітництво ще перед висланням ноти до совітського правительства, лише на саму вістку, що така нота має бути вислана.

В тиждень після цего вислано ноту. Перша вістка про це появилася в депеші з Лондону, датованій 7. мая, в котрій було сказано, що речник британського правительства, відповідаючи на запити в парляменті, сказав, що до Москви вислано дипльоматичну ноту протесту. Однак він не виявив змісту ноти і відмовився сказати, коли вона буде подана до публичного відома. Рівночасно депеша з Москви принесла того самого дня відомість, що в Росії зістали застановлені всі експорти до Великої Британії. Очевидно, що совітське правительство зарядило цей крок через те, що Британія вислала до Росії ноту, яка може спричинити зірвання зносин.

Та вже численні депеші з Лондону і Москви, датовані 8. і 9. мая, кинули дещо більше світла на вислання Анґлією ноти до Совітської Росії. Іменно з цих депеш виходить, що ноту вручив заступникови комісара заграничних справ Максимови Літвінову британський представник в Москві Р. М. Годжсон у вівторок 8. мая. Нота є підписана британським міністром заграничних справ Корзоном і уважається многими як ультіматум. В одній лондонській депеші сказано, що нота є ультіматумом. В иншій знова депеші говориться, що від часу війни Анґлія не вислала ще такої острої ноти до жадної держави.

В ноті поставлені є такі домагання:

1) Вдоволяючі запевнення відносно пропаґанди. (Нота закидає большевикам ведення антибританської пропаґанди в Персії, Афґаністані і Індії.)

2) Признання Совітами відвічальности за ріжні провини проти британських підданих і кораблів, зі зобовязанням заплатити винагороди за шкоди. (Нота вичисляє убійство С. Ф. Дейвісона, захоплення британського судна "Джеймс Джансон" на Мурманськім побережу і инші подібні випадки, де на повторювані домагання Совіти відмовилися дати винагороду.)

3) Безсумнівне відтягнення двох комунікатів, виготовлених совітським правительством у відповідь на протести, вручені комісаріятови заграничних справ британським представником Робертом М. Годжсом в звязку з недавними релігійними переслідуваннями. (Нота говорить про британські протести проти засуду Цепляка і Буткевича та страчення цего послідного.)

Нота домагається від совітського правительства відповіди в протягу 10 днів. Коли до того часу не будуть сповнені британські домагання, Велика Британія буде уважати, що Совітська Росія не бажає удержувати на дальше теперішних зносин між обома правительствами. Це означає, що Анґлія зірве зносини з Совітами, наколи вони не дадуть вдоволяючої відповіди на її домагання.

З Москви доносять, що совітські урядники уважають британську ноту як таку, що рішучо зміряє до зірвання анґльо-російських відносин.

Передбачаючи зірвання зносин, британська місія в Москві кілька днів тому назад повідомила Британців в Росії, щоби вони, з огляду на скомпліковану ситуацію, були приготовані полишити край при першім повідомленню. Інструкції на видання такого оповіщення мало вислати британське міністерство заграничних справ.

В той сам час в Анґлії заповідають ізза вислання ноти боротьбу в парляменті між Партією Праці і правительством. Робітництво постановило ужити всіх заходів, щоби не допустити до зірвання зносин з Росією. Робітничі провідники оскаржують лорда Корзона і теперішне консервативне міністерство, що вони є відвічальні за старання зірвати зносини з Росією і уневажнити торговельний договір, заключений адміністрацією Лойда Джорджа проти великої опозиції консервативної партії, яка завсігди була проти всякого зближення з Росією, за винятком хіба тоді, як Росія признає старі довги.

Як і треба було надіятися, кампанію проти заходів зірвати торговельний договір з Совітами розпочали британські комуністи. Вони видали маніфест, в якім закликають до орґанізовання "Комітетів Акції", щоби не допустити до замкнення російської торговельної делеґації в Лондоні. Така акція, каже маніфест, була би "першим кроком до війни". В маніфесті дальше сказано, що "британське правительство веде капіталістичну офензиву проти російської робітничої републики, бо ненавидить російських робітників так само, як ненавидить вас (англійських робітників), так як воно знає, що зріст торговлі з Росією означає зміцнення робітничого руху по цілім світі".

Независима Партія Праці орґанізує на цю неділю демонстрацію, яка відбудеться на Трафальґарській площі.

Чи вспіють британські робітники зробити такий сильний натиск на правительство, щоби воно занехало зірвання зносин з Совітською Росією? Це буде залежати від зорґанізованости і солідарности самих робітників.

Також не можна певно сказати, яку відповідь на британську ноту дасть совітське правительство. Для Совітської Росії і цілого С.С.Р.Р. торговля з Анґлією, як і з кождим иншим краєм, є великої ваги. Тимбільше, що Анґлія одна із найперших розпочала торговлю з Росією і веде її на більшу скалю. Та помимо того всего, коли домагання в британській ноті є до несповнення для радянської влади, — вона їх без сумніву відкине, не дивлячись на ніякі наслідки, які виникнуть з цего.

КАМПАНІЯ ПРОТИ РАДИКАЛІЗМУ В КАНАДІ.

Хоч як спокійно відсвяткувало цего року канадійське робітництво день Першого Мая, однак і це не сподобалося батькам цеї країни і вони вже почали травлю проти радикальних робітників, а головно проти членів Робітничої Партії Канади.

Перша ластівка тої кампанії наспіла з Нової Скошії. Еміґрантські власти не впустили до Канади Говата, який мав їхати до гірників Нової Скошії на Першого Мая, однак туди поїхав Малколм Брюс, редактор "Воркера", орґану Р.П.К. Поїхав і виголосив між иншим в неділю 5. мая в Ґлес Бей промову, в якій будьто-би мав обидливо висловитися про "Юніон Джек" (британський прапор).

Що це є видумкою якогось буржуазного кореспондента, про це не може бути й сумніву. Про це може свідчити навіть інструкція прокуратора О'Ґіріна, який, видаючи розказ арештувати Брюса, додає "если тільки він сказав приписані йому слова".

Ми добре знаємо, що на кождім масовім робітничім мітінґу поліція має своїх тайних і явних аґентів. І если-б Брюс сказав приписувані йому слова, то прокуратор, видаючи розказ арештувати Брюса, не казав би: "если тільки він сказав приписувані йому слова", а просто зарядив би арештовання Брюса без жадної церемонії.

Заступник президента 26. дистрікту "Юнайтед Майн Воркерс оф Америка" тов. МекІнтаєр заперечив що Брюс мав щось подібного говорити.

Однак це не є справа Брюса. Це є тільки один з епізодів розпочатої капіталістами травлі супроти радикального руху в Канаді. Голоси про червоне страхіття доносяться з Келґари, Саскатуну, вони даються чути і в Вінніпеґу.

На отворенню сенату в Оттаві дня 7. мая представник з Монтреалу Лорн Вебстер "звернув увагу" на "нельояльні" події, які мали місце на зборах соціялістів в Келґари і в Сидней, Н. С.

Що до "нельояльного" поведення соціялістів в Келґари, то воно виявилося в тім, що там, де соціялісти відбували мітінґ, до дерева була причеплена якась шмата. Цю шмату мала причепити дітвора десь вже з рік тому назад і для "льояльних" Канадіянів вона видалася за червоний большевицький прапор.

Таку заяву зложив сам чіф поліції в Келґари, який був присутний на тім соціялістичнім мітінґу і нічого "нельояльного" на нім не чув і не бачив, за виїмком згаданої шмати, з якої вороги робітництва зробили червоний прапор.

В Саскатуні в звязи з промовами, виголошеними підчас першомайської демонстрації, розпочинається боротьба внутрі самого робітництва. Як видно, батьки міста Саскатуну пустилися на хитрійшу тактику. Вони рішили поборювати радикалізм внутрі робітництва руками самих робітників. Для цего вони вибрали своїм оруддям юнію друкарських робітників, отже робітників добре оплачуваних і льояльних до Ґомперса і Тома Мура, директора канадійських національних зелізниць. Ця юнія домагається усунення з трейд-юній членів Робітничої Партії Канади.

В Вінніпеґу знова адвокат А. Е. Госкін перестерігає виборців перед небезпекою "совітизму" серед робітництва. На цю тему він виголосив промову на бенкеті Киваніс клюбу в Форт Гери готелю в вівторок 8. мая.

Додавши до цего травлю буржуазної преси по цілій Канаді проти робітництва, яка головно розпочалася після Першого Мая, будемо мати перед собою кампанію плянового обєднаного фронту капіталу проти робітництва, а проти радикального руху серед него зокрема. Не о Брюса розходиться капіталістам в Новій Скошії, а розходиться їм о те, що вони не можуть зломити солідарности серед гірників тої провінції. Отже треба рух серед гірників якось перше всего здискредитувати в очах загального населення Канади, щоби відтак вдарити на него і мати для цего оправдання. А лишити його в спокою не можна, бо він грозить доходам вуглевих маґнатів.

Дальше панове капіталісти чують, що канадійське робітництво понад голови своїх трейд-юнійних реакційних лідерів пробуджується до політичного життя, воно починає творити Канадійську Партію Праці. Отже треба цему конче якось запобічи. Отверто проти цего виступити не можна. Треба побічними дорогами вдарити на активнійші елементи серед канадійського робітництва, які згуртовані в Робітничій Партії Канади.

У відповідь на це для робітників Канади остається лише підняти один клич обєднаного фронту робітництва на політичнім і економічнім поли. Обєднаному фронтови капіталу — робітництво Канади повинно протиставити обєднаний фронт праці.

Робітник.

НОВІ КНИЖКИ! --- НОВІ КНИЖКИ!

Товариші! Памятайте, що в свідомости наша сила, а свідомість здобуваєся з книжок. Кождий робітник повинен збільшити свою бібліотеку і свідомість слідуючими новими книжками:

ЩО ТАКЕ ВСЕСВІТНИЙ СОЮЗ РОБІТНИКІВ — обнимає 80 сторін друку, ціна лише ..... 20 ц.
ПОРАДНИК УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ — написав О. Синявський; 110 сторін друку, ціна ..... 35 ц.
ЧЕРВОНА ЗОРЯ (утопія) — написав А. Богданов; 150 сторін друку, ціна ..... 25 ц.

Замовлення разом з грішми слати до:
UKRAINIAN LABOR NEWS
Cor. Pritchard & McGregor Sts., — — Winnipeg, Man.

ПАТРІОТИ ПРИ РОБОТІ.

(Від нашого львівського кореспондента.)

Трудовики денунціюють укр. робітників перед польською поліцією. — Заклик орґану Петрушевича до українських хлопів, щоб платили Польщі податки. — Орган українських фашістів за польською військовою службою Українців. — Зїзд українських радикалів.

Патріотичні писаки трудовиків і Петрушевича, які по присуді амбасадорів поховались в мишачі діри, повилазили тепер знова до патріотичної роботи. Змінивши фронт — почали свою роботу від денунціяцій перед польською поліцією на укр. робітників. Нагоду до цього дав-петрушевичівцям останний зїзд У.С.Д.П. Політичним банкротам і ошуканцям з трудовицького табору не подобалось це, що У.С.Д.П. пірвала всі нитки угодовства та ступила на пролетарський шлях. Орґан трудовиків "Громадський Вістник" помістив дві довгі статті, де на ціле горло з піною на устах закричав, що У.С.Д.П. це большевицька партія, яка, щоб лекше вести свою пропаґанду, викинула зі своїх рядів старих інтеліґентів Ганкевичів, Буняка і других та приступила до III. Інтернаціоналу.

На донос трудовиків відізвалася вшехпольська брукова преса і поліція.

Почалися переслідування У.С.Д.П. Дирекція зелізниць і поліція виступила з обжалованням проти т. Парфановича, члена партійної Управи, за те, що він як державний урядник сміє належати до большевицької партії. На провінції день в день переводяться арештовання наших товаришів членів У.С.Д.П. Поліція забирає не тільки леґальні видання У.С.Д.П., але навіть касові книжки місцевих орґанізацій разом з готівкою, як це було в Трофанівці коло Коломиї.

Все це діялося на донос Петрушевичівських патріотів і "революціонерів".

Як далеко іде "патріотизм" трудовиків свідчить про це найкраще те, що орґан петрушевичівців для селян "Свобода" в 15. числі з дня 15. цвітня ц. р. накликує галицьких селян до плачення податків польському урядови.

Ще далі йде орґан українських фашістів "Заграва". Там помістив адютант диктатора Петрушевича Дмитро Паліїв, старшина галицької армії, статтю, в якій поручає Українцям йти до польського війська. Коли згадуємо тут українських фашістів, то тому, щоб доказати, як бездонно глупі є ці люди, що претендують на одиноких спасителів України.

Досі видали вони під редакцією звісного аґента ріжних правительств Донцова два числа свого орґану "Заграва". Помістили в ньому своє "вірую". В ньому обкидали болотом всіх і вся, та заявили, що одиноким спасителем є вони з національним еґоїзмом і силою. З кождої стрічки "Заграви" бє глупота, бута і зарозумілість. Ґрупуються коло неї самі молоді бурші, старшини галицької армії, які за всяку ціну хочуть вибитися на верха. Як подлі і безхарактерні є ці людці свідчить про те хотьби це, що один з їх філярів, студент і старшина армії Матчак, зголосив своє вступлення до радикальної партії, увійшов до її партійної управи, а потім в "Заграві" написав пашквіль на свою власну партію, в якій він проводить.

Такої погані не стерпілоб ніяке культурне окруження, а в нас такі типи ходять в білий день по вулицях.

Зїзд радикальної партії, який відбувся 1. цвітня ц. р., не дав політичному життю нашої країни нічо нового, не показав ніякого життя, не намітив ніякої програми. Звів до купи знова старі ґрати, давних менерів. З політичного реферату Льва Бачинського не довідались учасники буквально нічого. Поза протибольшевицькою нотою так і вилізло на верха шило з мішка: дрібноміщанство, боязнь перед масами. Хлопська партія не ухвалила навіть аґрарної програми. На чоло партії станув д-р Іван Макух, який цілою душею належить до трудовиків і Петрушевича. До партійної управи увійшли в більшости люде, що схилюються до трудовиків, які тільки зі звички звуть себе радикалами. Зїзд і партія, які не мають нічого спільного зі соціялізмом, все ще покликуються на соціялізм та залицяються до есерів і Грушевського.

Дрібноміщанська радикальна партія старим звичаєм трудовиків покликала на редактора свого орґану чоловіка, що стоїть на становиску клясової боротьби, признає радянський устрій — це все проти чого партія бореться. Сталося це прямо тому, що партія не має людей і боїться мас. Тому й допускає в свому орґані статті, які йдуть в розріз з офіціяльною політикою партії. Робить це з боязни перед масами.

Чи довго зможуть радикали так крутити — покаже найблизша будучність. Галицьке село пролетаризується і на нему вкорінюється щораз більше соціялістична партія клясової боротьби. Стара радикальна партія гонить вже останками і недалекий вже час, коли вона зліквідується.

14. IV. 1923. **ір.**

НОЖИЦІ ВІДЗИВАЮТЬСЯ.

І писав колись редактор "Укр. Голосу":

"Вдар об стіл і ножиці відізвуться".

Воно то й правда, бо ножиці на столі лежать. Але положи ножиці на землі, а тоді хоч головою бий об стіл, чи вони відізвуться?

Розуміється, що не відізвуться. Про це вам і сам редактор "Укр. Голосу" скаже.

А от кого-б "У.Р.В." не вдарили, то "Укр. Голос" відізветься.

Помістили "У.Р.В." свого часу промову Назарука, виголошену на засіданню "Національної Ради" у Відни перед його виїздом до Канади.

Назарук мовчав, а редактор "Укр. Голосу" відізвався.

Чіпнули "У.Р.В." Назарука з його сконками, а "Укр. Голос" носа затулив.

Подали "У.Р.В." за Костем Левицьким, що др. Березовський, який збирав в Америці з українських робітників доляри на "народну справу", купив собі віллю в Стирії, а "Укр. Голос" вже репить.

Помістили "У.Р.В." справоздання з засідань Національної Ради у Відни, а Рипиндя вже й ногами совае.

І чому то так?

А тому, що вся та патріотична братія переплуталася довкола долярів, так як в тій казці: дід вчепився за ріпу, баба за діда, я за бабу, собака за мене і тягнемо з землі ріпу.

Точнісенько так і тут: Назарук вчепився за доляри, Петрушевич за Назарука, Кость Левицький за Петрушевича, Березовський за Костя Левицького, Боберський за Березовського, сконка за Боберського, Рипиндя за сконку і тягнуть.

І тільки "У.Р.В." чіпнуть одного котрогось з ряду, то Рипиндя конче відізветься... Бо вона плентається в самім хвості того дипльоматичного аркана, отже її найгірше дошкулює.

Це, бачите, так, як електричний ток. Цілий ряд може взяти ся за руки, перший діткне електрику і всім нічого, а послідним електрика кине до землі.

Отаке то лихо і з Рипиндею.

Старайся, Рипинде, вибитися на перше місце, бо завсігди будеш бита.

***

І повчає "Укр. Голос" своїх читачів, як то малася справа з Петрушевичовим фінансовим аґентом д-р Березовським, який минувшого року збирав в Злуч. Державах "позичку" для Петрушевича, а тепер купив собі віллю в Стирії. Ось як повчає:

"Слова ті (Костя Левицького.—зам. складача.) видрукували "УРВісти" грубим друком, аби кинути підозріння на бувшого урядовця галицького уряду. Редактори "УРВістів" навіть не припускають у своїй низкости, що Березовський сам — заможний чоловік і перед виїздом до Америки позичив галицькому урядови міліон чеських марок. І тому не потребував красти".

Отже дякуємо за вияснення справи. Др. Назарук, "Укр. Голос" і вся їх братія всюди твердять, що нема української буржуазії. Ось лише Березовський — "заможний чоловік і перед виїздом до Америки позичив галицькому урядови **міліон чеських корон.**"

А дальше "Укр. Голос" каже, що Березовський "тому не потребував красти".

Ми ніколи не казали, що він крав. Та й пощо йому красти? Він просто зробив по "патріотичному". Позичив Петрушевичови гроші, відтак приїхав до Злуч. Держав і зібрав собі ті гроші з бідних еміґрантів і заплатив собі "довг", розуміється, з процентом і купив віллю.

Отже сам редактор "Укр. Голосу" потверджує, що є українські буржуї, які зі свого богацтва нічого не дають на "народну справу". Вони за свої гроші куплять собі віллю і в чужім краю, а самі поїдуть до злиднянків виманювати в них послідні центи на ту "народну справу".

Отже Березовські мають міліони, купують віллї, а ти нещасний фармере і робітнику в Злуч. Державах і Канаді віддай їм послідний свій цент, бо вони в тих віллях хочуть роскішно жити.

"Нема української буржуазії".

***

І питає "Укр. Голос":

"Якже це діється, що УРВісти дістають "звіти" з засідань ворожої їм Національної Ради?

І сам відповідає:

"А, так, що хтось з членів Національної Ради **продає** большевикам інформації з засідань Національної Ради".

Ну, то добрі то "патріоти", коли вони можуть продавати документи своїм ворогам.

Поправді сказати, що ми до того і не додумалися. Дякуємо за отвертість.

Ти, Рипиндю, хоч і дурна, але часом маєш розум.

І так, кажеш, що **хтось** з Національної Ради продає документи, га!

То може так патріотичний **хтось** продав і галицьку армію Денікінови? Може так само "патріотичний" **хтось** продав Галичину Польщі? Може так само "патріотичний" **хтось** продає честь і довірря українських фармерів в Канаді? А може сама Рипиндя продала за сочевичну юшку свої соціялістичні переконання?

Так, так...

"Годі досаднійше показати відсутність всякого встиду у себе, відсутність найменших моральних засад", каже Рипиндя.

Годі, Рипиндю, годі! Міряй всіх після себе, то може тобі лекше стане.

Але що ваші, Рипиндю, "патріоти" продажні, це вже і сама признаєш прилюдно.

Мусій.

НОВА КНИЖКА!

Вже вийшла з друку і продається дуже потрібна для кождого робітника книжка Карла Маркса п. н.:

НАЙМАНА ПРАЦЯ І КАПІТАЛ.

Переклад з нового німецького видання під редакцією В. Сімовича. Обнимає 74 сторінки друку меншого формату і коштує лише 20 центів.

Замовлення і гроші посилати на адресу:

Ukrainian Labor News
Cor. Pritchard & McGregor
Winnipeg, Man.